

Staten, er dette dels opnaaet ved Ofre fra de Forældres Side, som har holdt deres Børn i Friskolen og betalt Skolepenge for dem, men dels ogsaa fordi Forholdene i Friskolen gennemgaaende har været primitive og Lærerlønningerne smaa. Et af Formaaene med denne Lov bør derfor være at tilrettelægge Friskolens Tilskud saaledes, at der sikres Lærerne en passende Lønning, og at Skolerne sættes i Stand til at skabe saadanne ydre Forhold, at Skolerne kan give en Undervisning, der staaer Maal med Folkeskolens. I saa Henseende maa det kræves, at Friskolen ligesom Folkeskolen kan give deres ældre Børn Undervisning i Gymnastik, Sløjd og Skolekøkken, og at de derfor kan skaffe saadanne Lokaler, at denne Undervisning kan staa Maal med Folkeskolens; nu kræves det ikke, at en Friskole selv skal indrette saadanne Fagklasser, men det er tilstrækkeligt, at den skaffer Børnene Undervisning i de heromhandlede Fag ved at skaffe Lokaler i en anden Skole, men det vil selvfølgelig være ønskeligt, om de større Friskoler selv indretter disse Lokaler og for en Skole af en vis Størrelse vil det ogsaa være nødvendigt, da det samlede Timetal, der skal lægges Beslag paa, kan blive saa stort, at en fremmed Skole ikke vil kunne huse den.

Dernæst er der fra Friskolens Side et stærkt Ønske om, at dens Tilskud saaledes som her foreslaaet sættes i Forbindelse med den kommunale Udgift til Kommunernes Skolevæsen, idet det principale Ønske fra Friskolernes Side er, at Friskolen anerkendes som en Del af Folkeskolen.

Med Hensyn til Friskolens Tilsyn er der i Lov om Folkeskolens Tilsyn og Styrelse Nr. 211 af 20. Maj 1933 i §§ 43—45 givet Regler, som man i det væsentlige har gentaget i nærværende Lov, der tilsigter i det hele at samle alle Regler om Friskoler i een Lov.

Paa samme Maade har man i denne optaget Reglerne om Friskolelærernes Pensionering; Lov om Efterlønskassen for Lærerne i Friskolen og Efterskolen Nr. 211 af 13. April 1938 fastsætter i saa Henseende Regler, hvorefter Efterlønskassen kan tillægge disse Lærere en Pension svarende til $\frac{2}{3}$ af sædvanlig Lærerpension. Der er Enighed om, at denne Ordning ikke kan opretholdes, da de Pensioner, som Efterlønskassen herefter kan udrede, er for smaa til, at de kan skaffe de gamle Friskolelærere og Lærerinder et passende Underhold, og man foreslaar derfor, at denne Regel ændres, saaledes at Efterlønskassen skal gaa

over til at give en Efterløn svarende til fuld Tjenestemandspension, dog uden Tillæg, i Forhold til den Indtægt, hvoraf der er svaret Indskud.

Til Lovforslagets enkelte Bestemmelser kan herefter bemærkes følgende:

Til § 1.

I denne Paragraf fastslaas, hvad der i denne Lov skal forstaaes ved en Friskole. En saadan skal være en privat Skole, der ikke tager Sigte paa nogen Eksamen, og som strækker sig over hele den undervisningspligtige Alder, „Forberedelsesskoler“ falder altsaa udenfor. I det hele stemmer det her foreslaaede med, hvad der er fastsat i Lov af 22. December 1919 § 2.

Til § 2.

Oprettelse af en Friskole kan ske ret formløst, men der skal dog foretages en Anmeldelse for Skolekommissionen i den paagældende Kommune, hvilket er nødvendigt, for at Skolen kan blive betragtet som en anerkendt Privatskole efter de i Folkeskoleloven af 18. Maj 1937 § 45, Stk. 2 og 3, fastsatte Regler. Den i Paragraffens Stk. 2 indeholdte Bestemmelse om aarlig Indberetning om, hvilke Børn der gaar i Skolen, er ligeledes i Overensstemmelse med, hvad der er foreskrevet i nævnte Bestemmelse i Folkeskoleloven, ligesom Bestemmelsen om den aarlige Indberetning til Ministeriet svarer til, hvad der allerede sker i Praksis, jfr. ogsaa Lov af 30. September 1864 § 2.

Til § 3.

Reglerne om Tilsynet med Friskolen er i det væsentlige i Overensstemmelse med de i Skoletilsynsloven af 20. Maj 1933 § 43 fastsatte. Man har dog ikke gjort Friskolens Ret til selv at vælge en tilsynsførende afhængig af, at den paagældende Skole opfylder Betingelserne for Statstilskud, men foreslaaet, at enhver Friskole, der er godkendt af Skoledirektionen eller for Københavns og Købstædernes Vedkommende af Undervisningsministeriet, skal kunne vælge sin egen tilsynsførende; herefter behøver der ikke at gaa mindst et Aar under Skolekommissionens Tilsyn, før den tilsynsførende vælges.

Bestemmelsen i § 43, Stk. 3, har altid været noget uklar og foreslaas ændret, saaledes at den til en Friskole i Privateje knyttede Forældrekræds dog skal have nogen